

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

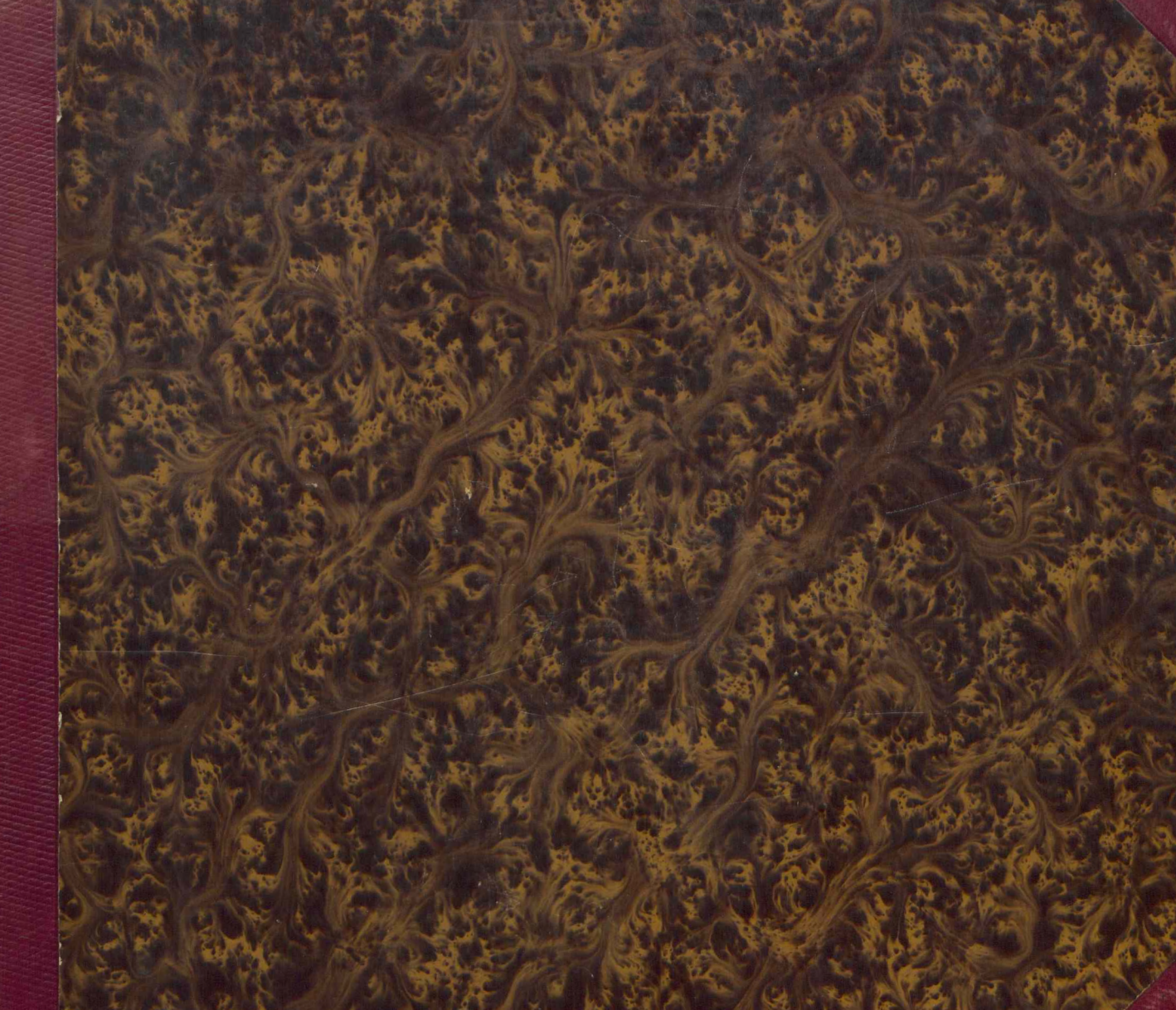
Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

A. Jensen's Forlag

W. Hager & Esmundstr. 105, 107

KNUTHENBORG

fordum Aarsmarke
paa Laaland.

KNUTHENBORG

fordum Aarsmarke
paa Laaland.

Tre Hjerdingvej nord for Maribo og en Hjerdingvej sydøst for Vandholm ligger Herregaarden Knuthenborg, i Maribo Amt, Muses Herred og Hunsfey Sogn. Denne Gaard, hvis gamle Navn er Aarsmarke, forekommer allerede i det 14de Hundrebaar. Niels Sivertsen af Aarsmarke pantsatte Mortensdag 1389 til Hr. Folmer Jakobsen Lunge til Højstrup sit Gods i Havnesev (Stevns Herred), og til denne Skjøbde i Oktober 1404 Hr. Peder Basse i Sdenstrup (Ramsø Herred i Sælland) al sin Rettighed i Aarsmarke og bets Fang, som han havde arvet efter sin Farmoder Fru Kirstine. 3 anden Halvdel af det 15de Hundrebaar tilhørte Gaarden Albret Nielsen, der den 22de Juni 1446 var med at vedtage de saakaldte Laalands Villaa; til Aarsmarke skrev han sig den 4de December 1453, da han pantsatte en Del Gaarde i Salling Herred i Fyn til Otte Henriksen, og den 2den Juli 1476, da han forekommer sidste Gang. Spønnen Niels Albretsen af Aarsmarke levede endnu den 18de Juni 1493. Hans Søster Fru Elsebe var gift med Søren Olsen, der 1496 skrev sig til Egebjerg (Sønder-Kirkeby Sogn) paa Falster, da han ved Magestifte med Kong Hans fik Angestofte (Engestofte) Hovedgaard. Søren Olsen af Aarsmarke levede i det mindste til 1506 og maatte endnu 1511. Fru Elsebes Moder var af Metten Krumstrup og Søster til Bisshop Lage Urnes Moder. 1523 havde Fru Elsebe Hovby Vird paa Laaland i Pant, og 1527 fik hun Frederik den første Stabsfæstelse paa det Brev, Kong Hans havde givet hende paa Sibeland, Hovby og Vester-Ulslev. 1529 havde hun taget Bolig i Maribo Kloster, og her levede hun endnu 1537.

Før sin Død havde hun afstaaet eller afskændt Aarsmarke; thi denne Gaard tilhørte i Aaret 1535 Knud Urne; da fik nemlig Søren Venstermand kongeligt Bestyttelsebrev for Aarsmarke, som han havde i Forsvar af den nævnte Ejer. Aaret efter fik Knud Urne en Stævning over Maribo Borgere, fordi de i Grevens Fejdes Tid havde hjemføgt hans Gaard, og Søren Venstermand ligeledes en Stævning over dem for hans Afd, som de havde taget. Da Knud Urne, der var Rigsraad og gift med Fru Inger Valkendorff, døde 1543, arvede hans Søn Axel Urne Aarsmarke. Denne Mand var Rigsraad, Rigsfandser og Lensmand paa Maribo Kloster og gift med Fru Anne Rosenparre Tensbatter og efter hendes Død med Fru Birgitte Rud, Datter af Knud Rud til Vedbygaard og Fru Dorte Bølle; hun var født 1538, blev gift 1562 og døde 1572. Han eiede 2 Gaarde i

Knutofte (Lyngby Sogn, Søkkelunds Herred) og 1 Gaard i Lyngby (Stro Herred), som Kongen havde til Frederiksborg Slot; der underhandledes omtrent 1570 med ham om at afstaa disse Gaarde imod at faa Kalbs- og Herlighedsretten til Hunsfey Kirke. Med Johan Venstermand havde han en Strid, i det denne gjorde Krav paa 2 Pd. Korn aarlig; herom taler Fru Birgitte i et Brev uden Datum, som endnu findes. Med Hr. Jens Nielsen, der var Præst eller Kapellan i Hunsfey og tilfide Foged paa Aarsmarke, havde han i Aaret 1566 en Retssag, der stiller denne Guds Ords Forkynder i et meget slet Lyk. Han bekludtes for, at han som Foged paa Gaarden havde udbet af sin Husbondes Gods hvad han lystede og selv taget det bedste baade af Heste, Sølv, Klæder og andet. Den foregaaende Vinter havde Axel Urne, da han i Kongens Tjeneste drog igjennem Haderslev, Alakerraa og Helsingørh by paa, faaet den Tidende, at denne Foged havde sendt til sin Hustru, der boede i Sønderjylland eller Holsten, en stor Mængde Fødevarer, saa at hans Husbonde ikke i Fremtiden skulde have meget at takke ham for; men først vilde denne ikke tro, at en Præst kunde gjøre sig skyldig i slikt. Efter sin Hjemkomst sendte han imidlertid sin Hustru over til Aarsmarke for at faa Lyk i Sagen, og Fruen kom netop tidsnok til at hindre Fogeden i at løse sin Vej med hvad han havde ranet, og da han under Friens Nærvarrelse førte et forargeligt Levned og søgte at forføre en af hendes Piger, lod Fruen ham fængsle. Det viste sig, at han havde solgt Axel Urnes Kantgilde uden at give denne Indtægten heraf, at han havde solgt 2 Ager og Gaardens bedste Tyr uden sin Husbondes Videnbe, at han havde forhyugget Stoven og givet et Kvindfolk i Maribo den sjønneste Ege paa Grunden, hvilket Axel Urne ikke selv havde nænnet at hugge m. s. Desuagtet blev Enden paa Sagen, at Axel Urne, der mødte med sin Modpart for Konviktorium i Juli 1566, dog paa Professorevnes Forsøn tilgav Kapellanen alt, hvad denne havde forbrudt imod ham, hvilket var langt større Miltbed end man skulde ventet, og ogsaa Beskyldningerne havde været overbrevene. Den uverdigste Præst maa dog vist nok have mistet sit Embede eller i det mindste være forflyttet til en anden Egn af Danmark. — Efter Axel Urnes Død i Martz 1577 arbede Spinnen Knud Urne ved det endelige Skifte Aarsmarke. Han var født i Oktober 1564 i Roskilde, gif et Par Aar i Herlufsholms Skole, var siden Dreng (Page) hos Peder Gyldenstjerne til Tim og h. s. to tykke Grever indtil sin Død. 1594

KNUTHENBORG

fordum Aarsmarke
paa Laaland.

blev han Enkebrønning Sofies Lensmand paa Høstved Kloster og fik senere tillige Kallholm og Nylsboing Len, 1615 blev han Lensmand paa Bergenhus og 1619 paa Højstrup og Tryggevælde. Han døde i Februar 1622; 1588 havde han ægteskabet som Fru Merete Grubbe, Datter af Ejler Grubbe til Højstrup og Fru Else Bjørn. Aarsmarke tilfaldt efter ham Sønnen Christoffer Urne, der var født i Oktober 1593 paa Høstved Kloster (nu: Snellinge), havde gaaet 4 Aar i Sorø Skole og rejst udenlands fra 1609 til 1615. Efter at have tjent et Par Aar i Kancelliet blev han 1617 Rentemester og havde dette Embede, indtil han 1627 blev Lensmand over Kallholm og Nylsboing Len og udnævnt til Generalrigskommissær for Laaland og Falster, saa længe som Krigen med Kejseren varede. 3 Aaret 1629 blev han Nigsraad, Statsholder i Norge og Hovedmand paa Nagershus; her var han til 1642, da han blev Lensmand paa Tranekar. Under Krigen med Sverige var han Generalrigskommissær for Fyn, deltog derpaa i Fredsunderhandlingerne og blev 1645 Nigs Raad og Hovedmand paa Dragsholm, 1658 fik han i Steden Nylsboingens Len i Norge og Aaret efter Halsøns Klosters og Hardsanger Len, og 1660 blev han desuden Medlem af Højesteret. Han døde den 27de Septbr. 1663 og blev begravet i Roskilde Domkirke. 3 Aaret 1624 giftede han sig med som Fru Sofie Lindenov, Datter af Hans Lindenov til Hundsland Kloster (Dronninglund) og Fru Elisabeth Sofie Kantgau; hans Hustru døde 1652.

Kort efter Hr. Christoffer Urnes Død fulgte hans Søn Christian Urne Gaard og Gods til Etatsraad Kornelius Lerche, der havde været dansk Sendemand ved Hoffet i Madrid, senere var Stiftamtmand over Laaland-Falster og døde 1681. Hans Datter som Fru Søster Lerche, hvis Moder var Anne Christine Friis, Datter af en Borgemeester i Kjøbenhavn, giftede sig i Aaret 1677 med Eggert Christoffer v. Knuth, der var fra Vredensborg, født i Aaret 1643 og kom til Danmark 1670; han var Broder til Christian den femtes Yndling Adam Levin v. Knuth. Ved at afkjøbe sine Medarvinge dannede han Aarsmarke blev han snart efter Kornelius Lerches Død Treenjer af Gaarden, hvis Gods han meget forøgede. Han blev 1684 Etatsraad og Amtmand over det Slesvigske Domkapitels Gods, 1690 Amtmand over Frederiksborg, Kronborg og Jægerspris Amter, 1694 Ridder af Danebrog og 1696 Gehejmeraad. 3 Februar 1697 forlod han denne Embedet. 3 afsluttede Aar derpaa styrede Fru Søster Lerche sin faderne Egen-dom med stor Dygtighed; hun roste i øvrigt ikke mindre for sin Fremhed end for sin gode Forstand. 3 Aaret 1698 byggede hun en Skole i Sognet, hvilket den Gang var en stor Velgjerning, og 1715 stiftede hun et Hospital for 8 fattige, for hvilke hun sørgede omhyggelig. Dsaa hun forøgede Godset, og 19de April 1714 fik hun Stabskæstse paa det af hende oprettede Grevskab

Knuthenborg, hvori Aarsmarke, som nu forandrede Naavn, og flere Hovedgaarde med Godser indlemmedes. Grevskabet er arveligt baade i den mandlige og kvindelige Linie. Fru Søster Lerche var født 1658 og døde 1723. Den første Besidder af Grevskabet var hendes Søn Adam Christoffer v. Knuth, der var født 1687 og i Aaret 1713 havde giftet sig med som Fru Hedevig Ulrikke Rugdorph, ved hvilket Giftemaal han blev Ejer af Herregaarden Sørup (i Ringsted Herred, Vetterløv Sogn); efter sin første Hustrus Død ægtede han 1721 3de Margrete v. Reventlow. Han oprettede Herregaarden Knuthenlund i Stoffemærke Sogn ved 1729 at neblægge Landsbyen Brøgerup og døde som Gehejmeraad 1736. Efter hans dødelige Afgang styrede hans Enke Grevskabet og de andre store Godser med en vis Dygtighed; men hun har ingenlunde efterladt sig et saadant Minde som hendes Mand's Moder; thi hun var haard og stræng imod Bønderne, og Forholdet imellem hende og hendes ældste Søn var ikke det bedste, hvori hendes Hyst til at hærste havde den største Skyld. Hun oprettede et Baroni for hver af sine to yngre Sønner Baronerne Christian Frederik og Konrad Ditlev v. Knuth; men saa længe hun levede, beholdt hun selv Naabighed over disse to Baronier og de andre store Godser, hendes Mand havde efterladt sig; Grevskabet derimod maatte hun afstaa til sin ældste Søn, saa snart han havde naaet Myndighedsalderen. Denne Søn hed Eggert Christoffer v. Knuth og var født i Oktober 1722. 3 Feb. 1742 holdt han Bryllup med Marguerite de Monteleone, Arving til Grevskabet Gyldesten (i Fyn), og efter hendes Død i Maj 1752 i en Alder af 29 Aar ægtede han i Oktober s. A. som Fru Marie Munsen, Datter af Feldmarfalk Mikael Munsen og Margrete v. Ingenhæf. Hun døde i Maj 1765, 35 Aar gammel, hvorpaa han i Septbr. s. A. giftede sig med Eleonore v. Moltke, Broderdatter af Grev A. G. v. Moltke til Brøgenteb og født 1729. Han var i sine yngre Aar Officer og fik Afsted som Oberst, hvorpaa han senere blev Stiftamtmand over Søllands Stift og Amtmand over Roskilde Amt. 3 Aaret 1772 var han en af Dommerne i Sagen imod Dronning Karoline Mathilde. Han kjøbte en Gaard „i Kalleboerne“ i Kjøbenhavn til Bolig for Grevskabets Besidder i Steden for en anden Gaard, som hans Moder havde kjøbt i samme Djeme; Gaarden fritoges (1759) for Indførtning, saa længe den hørte til Grevskabet; den blev senere atter afhændet. 3 August 1772 oprettede han Stamhuset Mørup (i Sorø Amt) i Steden for det 1755 neblagte Stamhus Lerchenfeld (i Nørrejylland); Mørup fulgtes igjen 1803. Grevden døde som Gehejmekonferensraad og Ridder af Elefantordenen i Februar 1776. Hans Enke, der blev Danneise for Valls Stift, døde 1785. Efter ham arvede Sønnen 3den Henrik Knuth Grevskabet. Han var født 1746, blev 1781 Minister ved det søjste Hof, hvilket Embede han havde i nogle Aar, og blev 1790

KNUTHENBORG

fordum Aarsmarke
paa Laaland.

Geheimeraad og Stiftamtmand over Søllands Stift og Færserne og Amtmand over disse Øer. Greden havde i Aaret 1788 en Retsfag med Bønderne i Stoffmarks Sogn, der vare Fæstere under Hovedgaarden Knuthenlund, fordi disse havde nægtet at høste Høet i en Mose, der kaldtes Langemose, og at byrte nogle oprybbede Vorder. Han var gift med Rigsgrevinde Konstance Alexandrine v. Cosjel, der var født 1755 og døde 1804. Selv døde Greden i Aaret 1802. Da han ifkun efterlob sig Døtre, tilfaldt Grevskabet hans Broder Grev Frederik Knuth til Mellosegaard, Deputeret i Amiralitetet, født 1760. Han døde i Aaret 1818, og hans Enke Juliane Marie v. Møsting 1821. Efterfom hans ældste Søn Grev Eggert Christoffer Knuth, Amtmand over Agerhus Amt, født 1786 og 1810 gift med Jomfru Karen Rosenfrands, Datter af den senere norske Statsraad Markus Gjøe Rosenfrands og Amalie v. Barner, var død i Maj 1813, blev dennes Søn Frederik Markus Knuth, født i Christiania den 11te Januar 1813, i en Alder af fem Aar Grev til Knuthenborg. Da han er den mærkeligste af Grevskabets Besiddere og har efterladt sig et højt hæderligt Navn i Færelandets Historie, maa han nærmere omtales.

Indtil Aaret 1820 blev han i Norge i sin Morfaders Hus og kom derpaa i Huset hos Rektoren ved Herculusholms Skole Prof. Brorson for at vejesles af en Huslærer, indtil han kunde optages i Skolen; men da Grev Adam Wilhelm Moltke tre Aar efter giftede sig med hans Fæster, kom han i Huset hos dem. I Aaret 1829 blev han Student med bedste Karakter, tog Aaret efter anden Examen med Udmærkelse og 1833 juridisk Embedsexamen med bedste Karakter, foretog 1834 en Udenlandsrejse til Tyskland, Frankrige og Italien, som varede halvandet Aar, rejste derpaa nogen Tid om i sit Fødeland Norge og søgte derefter under et længre Ophold i Hofsten at gjøre sig fortrolig med Landvæsenet, hvilket især var en Følge af hans Næst at opbylpe Grevskabet, som var betyngnet med en stor Gæld. Fra 1ste Januar 1837 overtog han selv efter at have faaet Møndigheds Bevilling Grevskabets Bestyrelse, og f. A. ægtebe han Karen Kothe, Datter af Kontreadmiral Karl Adolf Kothe og Benedikte Ulfsparre de Luxen. Allerede tidlig viste han, at han tilhørte den nyere Tid; saaledes var han en af dem, som 1840 ubetegnede den store Petition om Stattebevillingsret; dette højt usædvanlige Skridt af en Lensbesidder syntes den enevældige Konge aldeles ikke om og gav Greden derfor en Tretteføttelse; hans Virksomhed for den danste Sag i Sønderjylland forsøge ej heller hans Indest ved Hove. Smidderlid havde han Held med sin Bestyrelse af Grevskabet, Tiderne forandrede sig meget til det bedre, og det lykkedes ham at opbylpe Bygninger, Vorder og Bøndergods. Da han nu efterhaanden følte sig uafhængig af økonomiske Pensyn, tænkte han paa at indtræde i Embedsstillings, og efter at have deltaget

i Koskilde Stenderforsamling i Aarene 1844 og 1846 forberedte han sig til den diplomatiske Løbebane ved at arbejde i Udenrigsministeriet. Denne Plan forandrede imidlertid snart. Christian den ottende hylkede med den Tanke at give Sørø Akademien en anden Indretning, og da Amtmandsæmbedet i Sørø paa den Tid skulde besættets, og det var Kongens Villie, at Akademiets Overbestyrelse skulde forenes hermed, viste der sig nu for Greden en Stilling, hvori han havde Haab om at virke til Gavn for Færelandet; han tog derfor med Glæde imod Tilbuddet om dette Embede. Den 1ste Juli 1847 blev han Amtmand i Sørø, Overbirektor for Akademiet og Medlem af Universitets-Direktionen. I Januar 1848 døde Christian den ottende, og snart overtydedes han om, at Planen hværten kunde gennemføres af ham eller af nogen anden. Snart kom de store Begivenheder i Marts s. A., og Greden kaldtes nu til en langt højere Stilling. Den 24de Marts udnævntes han næmlig til Udenrigsminister. Det storede ham ikke paa Ridkærs og Virksomhed; men Forholdene vare højt vanskelige, og Martsministeriet opløstes i November 1848 dels paa Grund af, at Underhandlingerne om Baabenstillanden i Malmø fik et slettere Udfald, end Ministeriet selv og Nationen havde ventet, dels paa Grund af indre Uenighed og andres Virksomhed. Greden udnævntes derpaa til kongevalgt Medlem af den grundlovgivende Rigsforsamling og 1849 til Medlem af Landbokommissionen. Derefter levede han paa Knuthenborg uden noget offentlig Hverv, indtil han i August 1851 blev kaldet til Forstander for Herculusholms Skole. Han valgtes i August 1852 til Folketingsmand for Rjøbenhavns 5te Valgtreds og gjenvaltes i Februar 1853, kort efter gjorde han en Rejse til Italien, valgtes i Marts 1854 til Landstingsmand for 9de Landstingskreds (Randers) og i Juni 1855 for 5te Kreds (Laaland og Falster) og i August sidst nævnte Aar til Medlem af Rigsretten. I Maj 1843 blev han Kammerherre og i Juni 1848 Storlofs af Danebroge og af Nordstjernen. Han er Forfatter af nogle mindre Skrifter af politisk Indhold og af Blad-artikler især vedkommende Fæstets Oergang til Selveje. I sin kraftfulde Alder bortfaldtes han fra denne Verden den 8de Januar 1856. Grevskabets nuværende Besidder er hans ældste Søn Kammerherre Grev Eggert Christoffer Knuth, født i Oktober 1838.

Grevskabet Knuthenborg indtager en Del af det nordlige Laaland omkring Vandholms-Bugten og ligger i Hunsedy, Østøste, Stoffemærke og Hillested Sogne og i Maribo Landsogn. Tidligere hørte ogsaa dertil adskillige enkelte Bøndergaard i Høleby, Nebbelunde, Krønge og Kobbh Sogne. En Del af Maribo Sønderfj og de derv liggende, ubeboede Smaasøer Præstø, Frøers og Hestø og Maribo Nørrefj eller Grimstrup Sø høre ogsaa til Grevskabet. Fra sidst nævnte Sø gaar Hunsaaen imod Nord til Strandben, og Vandet heraf benyttes til Overdrilling af store Engstyrer og Knuthenborg. I Aaret 1714

KNUTHENBORG

fordum Aarsnaarke
paa Laaland.

udgjorde Grevstabet 2013 Tdr. Hartorn Ager og Eng og 51 Tdr. 4 Eſtr. Hartorn Skov- og Møllestyld, og efter den ny Matrifkel var det i alt 2041 Tdr. Hartorn Ager og Eng, hvoraf 232 Tdr. 4 Eſtr. vare fri Hovedgaardstaxt. Under Grevstabet høre end videre 7 Hovedgaarde og større Afsøgsaarde: Maribo Ladegaard, Viniſke, Paarupgaard, Havsløftgaard, Baarſtovgaard, Knuthenlund og Hølleſemunde, der alle ere bortforpagtede, og af Gaarde og Voſteber har der i alt været 268; men heraf er største Delen ſolgt til Fæsterne. Allerede i Aaret 1845 og de nærmest følgende Aar ſolgte Grev F. M. Knuth i Følge kongelig Bevilling, den første, ſom i en Kælle af Aar var ſøgt og benyttet, til Arvefæste med Ret for Kjøberne til at fæige og pantsætte 75 Gaarde og Voſteber med 420 Tdr. 4 Eſtr. Hartorn, hvoraf der ydes i aarlig Afgift 1261 Tdr. 7 Eſtr. 1 $\frac{1}{4}$ Fbd. Vyg, der hviler herpaa ſom en vedvarende Hæftelse. Ved Bevillingen af 12te Marts 1845 ſaſſattes en aarlig Afgift af 3 Tdr. Vyg og en Kjøbefum af 337 Rbdtr. 3 K for hver Tønde Hartorn ſom den mindſte Ydelse og Salgspris. Efter senere Bevilling af 3die Oktober 1850 ſaſſattes den mindſte Kjøbefum til 600 Rbdtr. for hver Tønde Hartorn; men der gaves ſtundum en højere Pris, og efter denne Tillæbelse ſolgtes 95 Gaarde. Grev E. Chr. Knuth har i Aarene 1865 og 1866 ſolgt 48 Gaarde til en Kjøbefum, der ikke maatte være under 800 Rbdtr. for 1 Tde. Hartorn i Følge Juſtitisministeriets Beſtemmelse af 27de Decbr. 1865, men ſom i Almindelighed har været 1000 Rbdtr. for Tønden. For Tiden er der ifkun 43 Hæſtegaarde tilbage. Eigeledes ere adskillige Huſe med og uden Jord afhændede; men af diſe er der endnu tilbage 184 Huſe med Jordlobber og 164 Huſe med Have og Bøenge. Udfliſtingen begynte 1803 og fuldenbtes 1816; den medførte ikke ſaa Udgifter for Grevſtabets Beſidder til Vgninger, Pøgn og Vandledning. Fritagelse for at yde Tienben i Kærøen imod at udrede en ſaſſat Kornafgift fik Fæsterne ſamtidig med Udfliſtingen. En Del af Vøndergaardernes Høveri forandredes for længre Tid ſiden og det øvrige i Aaret 1848 til Pengeafgifter. Ogsaa Huſvændernes Høveri er afleſt, naar udtages, at tre af diſe ikke have villet indlade ſig paa Afleſning.

Til Grevſtabet høre Hønsby, Døstoſte, Stoffemark, Hilleſted, Dølleſjælde, Muſke og Veſter-Ulſlev Kirker med Kirketiender. Det Tienbe hørende Hartorn er 2474 Tdr. 4 Eſtr. 2 Fbd. 2 $\frac{1}{2}$ Alb., og det matrifulerede Hartorn er 255 Tdr. 3 Eſtr. 1 Fbd. 1 $\frac{1}{2}$ Alb. Den ſidſt afſøbde Lensbeſidder har ſat Kirkerne i en ſmuk Stand. 3 af Kirkerne er der Orgel, og Hønsby Kirke kan nu opvarmes. Ogsaa 5 Kongetiender høre hertil: Hønsby, Hilleſted, Døstoſte, Stoffemark og Veſter-Ulſlev med Tienbe hørende Hartorn 2,243 Tdr.

5 Eſtr. „ Fbdtr. 1 $\frac{1}{4}$ Alb. og matrifuleret Hartorn 232 Tdr. 7 Eſtr. 2 Fbd. 2 $\frac{1}{2}$ Alb. 3 Bankhæftelses-Obligationer hæves 15,260 Rbdtr., i Bankaktier 16,300 Rbdtr. og i Fideiſkommisſkapitaler 558,862 Rbdtr. Den paa Grevſtabet hoiende Gæld var i Decbr. 1865 162,000 Rbdtr.

Knuthenborgs Hovedbygning er opført 1803—4 og beſtaar af en Hovedfløj med 2 Etager og Kjelder og 2 Sidesløje. En 50 Strid herfra ligger en anſeelig Vgning med 2 Etager og 3 Taarne, opført 1854—55; den ſtulbe været den venſtre Sidesløj af en ny Hovedbygning. 3 Nærheden ligger en god Forpagterbolig, bygget 1846, og en grundmuret Laddebygning, opført 1850; desuden ligge her flere Staldbygninger og andre Udhufe. Gaarden omgives af en ſtor og ſmuk Have og af ſmukke Skovpartier og ligger ikke langt fra Vandholmſ-Bugten. Nær ved Knuthenborg har den nuværende Beſidder opført et Enkeſæde for Lensbeſiddernes Enker, hvilket har 2 Etager og Taarn, og ligeledes en Skovriderbolig, ligesom en Vollig for Grevſtabets Inſpektør er under Opførelſe, alle i Rendisſanceſtil og ſmukke Vgninger. Grevſtabets Fredſtøve udgjøre 2,818 Tdr. Land, hvoriblandt Dyrehøven, Feſtehaven og Møllestylnunden, der ligge ſamlede ved ſelve Hovedgaarden og udgjøre en Del af et ſtort Parkanlæg, ſom den nuværende Beſidder er i Færd med at udføre. 3 Skovene er Vggen fremherſkende, og paa flere Steder findes ogsaa særdeles ſtore og ſmukke Egge. Skovſtylben er 100 Tdr. 2 Eſtr., hvoraf 10 Tdr. 2 Eſtr. vare privilegieret Hartorn. Grevſtabet ejer ogsaa 3 Vejrmøller, hvis ſamlede Møllestyld er 21 Tdr.

Til Knuthenborg Hovedgaard hører et Fladeindhold af 691 Tdr. Land Ager og Eng med 73 Tdr. Hartorn, hvoraf en Del er fra den for kort Tid ſiden medlagte Vandholmſgaard. Jorderne ere af fortrinlig Godhed og i udmærket Drift. I Aaret 1865 og 1866 ere adskillige af diſe affivede, og det er paatænkt, at denne Forbebring ſtal foretages med dem alle i de nærmest følgende Aar. For at forebygge Dverfjømmelse af de lavere liggende Strandlobber og de anlagte Kunſt- og Vandingsenge har den nuværende Lensbeſidder 1865 ladet opføre en ſtærk Dæmning, heneved en halv Mil lang, hvilket Anlæg har koſtet 20,000 Rbdtr.

Under Grevſtabet hører end videre Tolſtebet og Laddepladen Vandholm i Døstoſte Sogn. Den lille Byes Oplomſt i de ſenere Aar tilſkrives iſær den af Grev F. M. Knuth i Aarene 1841 til 1843 anlagte Havn og Stibbro. Havnen kan rumme 30 Skibe, og Broen har en Længde af 512 Alen og et Brøkhoved, der er 60 Alen bredt.

